

MIÉRT KELL KÜZDENI A HADSEREG ELLEN?

Írta: Kárpáti.

Jelszavunk :
Egy fillért sem,
egy embert sem
a hadsereg szá-
mára.

AÁa: 20 fillér.

Kiadja: A „Hervé“ antimilitarista asztaltársaság
Nagyvárad, 1913.

A NAGYVÁRAD NYOMDA- ÉS ÚJSÁGVÁLLALATA.

Ha mentesítjük magunkat minden társadalmi előítélettől és a jelenlegi társadalmi viszonyokat, valamint magát az egész állami berendezkedést tárgyilagosan bíráljuk és ítéljük meg, végkövetkeztetésünk természetesen az lesz, hogy igazságtalan s alapját az erőszak képezi. Igazságtalan azért, mert az emberek összességét megillető javak, mint a föld, gépek, munkaeszközök, termények stb. magántulajdon képeznek s így csak a kevesek kielégítésére szolgálnak. Már pedig tagadhatatlan, hogy az élethez szükséges javakhoz és az ezen javak előállításához szükséges eszközökhöz egyenlő joga van minden embernek. Azok, kik a javakat és eszközöket lefoglalják, nem tesznek egyebet, mint az emberek összességét meglopják s így maguknak kényelmet és jólétet biztosítanak. Ha tehát azt akarjuk, hogy a termelt és előállított javakból az emberek összessége, vagyis a közösség egyenlően részesüljön, törekednünk kell a magántulajdon megszüntetésére, hogy köztulajdon legyen. Ámde amikor ezt akarjuk, harcot kell vívnunk a magántulajdon alapja ellen is,

az erőszak ellen. Ez az alap, ez az erőszak a hadsereg. E nélkül a mai viszonyok és állapotok egy pillanattal sem állhatnának fenn, s amikor ezt az alapot sikerül megsemmisíteni, akkor egy boldogabb és szebb élet fog beköszönteni; egy olyan élet, egy olyan világ, ahol az emberek testvérek lesznek, ahol az emberek kölcsönösen segíteni és támogatni fogják egymást. Ezért kell a hadsereg ellen, mint olyan intézmény ellen küzdeni, amelyik alapját képezi az igazságtalan rendszernek.

Egy új, egy szebb világ alapját rakjuk le akkor, amikor a hadsereg ellen a küzdelmet felvesszük. A jelenben pedig gazdasági harcainkat könnyebbíthetjük meg, ha sikeres és fáradhatatlan munkálkodásunkkal a katonákban fel tudjuk ébreszteni, a munkásokhoz való testvéri hozzá tartozásukat.

Mint minden szabadszelleme, forradami mozgalomnak, úgy a hadseregelles mozgalomnak is Franciaország a hazája. Bátor, elszánt emberek állnak a mozgalom élén, kiket nem riaszt vissza az állam megtorló ereje és intézkedése; sem börtön, sem a legkíméletlenebb üldözés. A francia, s általában véve a nyugati és déli munkások már régebben felismerték, hogy a tőke és munka közötti küzdelem csakis úgy lehet eredményes, csakis úgy vezethet mara-

dandó sikerek kivívásához, ha a hadsereg ellen a küzdelmet felveszik s annak szigorú fegyelmét meglazítják. Nem mesterségesen lett tehát a hadseregellenes mozgalom megalapozva, amint ezt egyesek elhithetnék, hanem szükségességének felismerése folytán keletkezett. A hadseregellenes mozgalmat épen úgy nem kellett mesterségesen csinálni, mint ahogy nem kellett sem a szocializmust, sem az anarkizmust. A megismerés, a fejlődés hozta magával mindeiket.

Amikor a munkások felismerték, hogy azok a társadalmi viszonyok, amelyekben élnek igazságtalanok, szükségképeti már ahhoz a ponthoz jutottak, amelyiknél megérlelődött bennük az a gondolat és elhatározás, hogy az igazságtalan viszonyokat megváltoztatják, átformálják. Így született a szociálizmus. Azonban jöttek olyan emberek, akik nem tartották elégségesnek az átformálást a tökéletes emberi szabadság megteremtéséhez s így állást foglalva, minden átformálás ellen, a' gyökeres megváltoztatást, a társadalmi forradalom szükségességét hirdették. Így keletkezett az anarkizmus, az uralomnélküliség tana. Természetesen felismerték, úgy a szociálizmus, mint az anarkizmus elveit követők, hogy a maguk elé tű-

zött céljukat csakis úgy valósíthatják meg, ha a hadsereg ellen, mint az uralmi és igazságtalan társadalmi rendszer alapja ellen a küzdelmet felveszik. A szocialisták természetesen, mint afféle átformálók, csak a hadsereg jelenlegi formája ellen vették fel a küzdelmet s néphadsereget követelnek, az anarkisták ellenben harcot vívnak a hadsereg minden formája ellen. És ez így is van helyesen; mivel a hadsereg, legyen az bármilyen is, mindenkor csak az erőszak uralmának lenne az alapja s általa előbb-utóbb az a siralmas állapot jönne vissza, ami ellen a munkások talán évszázadokig küzdöttek. A francia forradalomnak sem az volt a célja, hogy császárság legyen, hogy Napoleon kerítse magához a hatalmat, de a hadsereg szolgálatába szegődött. A néphadseregnek is lehetnének Napóleonjai.

Helytelen tehát a néphadseregért folytatott küzdelem mindenképen, különösen pedig azt tudva, hogy a szocialisták is nemzetközieknek vallják magukat. Már pedig, akik magukat nemzetközieknek vallják, azok előtt nincsenek határok, közöseknek érzik magukat a világ minden emberével s így nincsen szükségük arra, hogy a hadsereg védelmét keressék. A töke ellen folytatott küzdelem közös az egész világon s akik eb-

ben a küzdelemben részt vesznek, nem azt akarják, hogy a másik országban élő népnek fölé emelkedjenek, hanem, hogy a más megsemmisítve, megteremtsék a holnapot, ahol nem lesz úr és szolga, kiszákmányoló és kiszákmányolt. Az örök békét akarják, a világszabadságot.

A véderőről szóló törvénykönyvek értelmében a hadsereg hivatása: „Az ország területének külső ellenségek ellen való megvédése és a belső rend és biztonság fenntartása”. Ezen mondatban a hadsereg hivatása világosan ki van fejezve. A munkásoknak nincs rá semmi szükségük, mert a munkásoknak nincsen országuk, nincsen területük; a munkások egymásnak nem ellenségei és ha néha van is közöttük valami viszálykodás, ennek is csak a mai igazságtalan társadalmi rendszer az oka.

A munkások jelszava: „Világ proletárjai egyesüljete!” már magában olyan, hogy a hadsereg minden formája elleni küzdelmet kívánja, aminek a nemzetközi érzelmű munkások erejüktől telhetőleg eleget is tesznek. A testvéri boldogságban élést óhajtják megteremteni. Végeredményében tehát oda jutunk ismét, hogy a hadseregre egyedül csak az uralmon levő földbirtokosoknak és

a többi hasonszörű kiváltságosoknak van szükségük, akiknek aztán kizsákmányoló és rablópolitikáját támogatja.

A hadsereg anyagát túlnyomó részben a kizsákmányolt, nincsentelen munkások szolgáltatják. Öldöklő fegyvert nyomnak a munkás kezébe, bele bujtatják a díszes öltözetbe s gyilkoló önműködő-gépekké alakítják át; kivetköztetnek belőle lehetőleg minden emberi érzést és erkölcsöt s kötelességévé teszik, a vak engedelmességet, a parancsszóra gyilkolást. S ezt annál inkább is megtehetik, mert ezt a célt szolgálja az egész nevelési rendszer: az egyház, az iskola, hírlapok, törvények, csendőr, rendőr és egy sereg hivatalnok.

Ugyanakkor, amikor az iskolában azt tanítják, hogy: „Ne ölj!” s a szószékről azt hirdetik: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” a meghamisított történelmet magoltatják a gyermekkel s a papok a katonákat a gyilkosság kötelességére felesketik. A történelmet tanítva, a hősokról tartanak előadást s a nagy hódítókat, akik valójában a legtöbbször nem voltak egyebek, mint rablók és gyilkosok, dicsfényvel övezik körül s követendő példának állítják a gyermek elé. A katonát felesketve, isten, király, haza nevében beszélnek s nem a lelkivilág szeli-

dítését célozzák, hátíein durvítását „és amint kívánjátok, hogy veletek cselekedjenek” legnagyobb dicsőségére.

A hazafiságot már az óvodákban kezdik a gyermekebe oltani s az iskolákba folytatják. Amit a gyermekeknél az óvoda és iskola végez el, a felnőtteknél elvégzik a hírlapok, -színdarabok és más-egyéb szónoklatok, előadások. Valósággal vallást csináltak a hazafiságból s oltárán a hadseregnek áldoznak: szent jelképe a lobogó, amire épen olyan áhitattal tekint a buzgó hazafi, mint a jó római katolikus a keresztre.

Sajnos dolog, a hazafiság terjesztéséhez s így a hadsereg erősítéséhez hozzá járulnak a szülők is. Kardot, puskát, katonaruhát vesznek gyermekeiknek, hazafias verseket és dalokat tanúítatnak velük be gyakran a munkás szülők is, akiknek a haza legtöbbször annyit sem akar nyújtani, hogy maga és családja jól lakjon. Vannak szülők, kik arra büszkék, hogy gyermeküket tapogatók és méiések után néhány ur alkalmasnak találta arra, hogy gyilkoljon vagy legyilkoltassék. Micsoda öröm, micsoda büszkeség lehet az, hogy azzal a 21 éves fiatal gyermekemberrel azok rendelkeznek, kik addig nem gondoltak rá soha, míg be nem vették katonának, hogy vájjon annak a szülőnek, kinek

fiát katonának akarják, van-e gyermekét miből felnevelni s hogy van-e nekik mit enni? És vajjon azután, ha kitölti a két vagy három évet, fognak-e azzal gondolni, hogy lesz-e ennek munkája, lesz-e ennek miből megélnie? (jondolnak-e arra akkor, amikor mint tartalékost hónapokig tartják bent, hogy vajjon van-e családjának mit enni, van-e gyermekeinek egy darab kenyere? Oh nem! az ilyenekkel bajlódni nem az ők tulajdonuk. A legnagyobb nyomort, szerencsétlenséget, családok szétzúllását idézik elő csak azért, hogy a terjeszkedő vágy, hatalmi örület kielégüljön.

A munkásságnak szempontjából sem a hadseregnek, sem a hazafiságnak semmi létjogosultsága nincs és hogy mégis vannak munkások, akik a hazáért és hadseregért lelkesedni tudnak, ennek egyedüli magyarázata, hogy a munkások nem ismerték még fel mindenütt és mindnyájan, hogy ez a telhetetlen-gyomni és véresfogú szörnyeteg, aminek vért és pénzt áldoznak, az ők gazdasági jobblétüknek kerékkötője.

A munkások osztályérdeke és osztályhelyzete azt kívánja, hogy a hadsereg és hazafiság ellen küzdelembe szálljon, kitartóan, fáradhatatlanul és lelkesedéssel még akkor is, ha a hatalomnak hű csatlósai üldözni fog-

ják. Mert ne feledjük, az uralmon lévők kiváltságaikhoz, a munkanélküli élethez erősen ragaszkodnak s így üldözni, sőt bebörtölnözni is fogják azokat, akik a haza és hadsereg ellen síkra szállnak. Azonban áldozatok nélkül nincsen mozgalom, nincsen fejlődés, A munka mezején naponta százak pusztáinak el. a nyomor okozta viszonyok százával szedik áldozatukat s inkább pusztuljon egy nemes és emberies eszme szolgálatában, mint görnyedve a töke örökös szolgátságában.

Jobb jövőért küzdünk. Egy új világnak akarjuk az alapját lerakni s utunkban a hadsereg. Magasabb munkabért, rövidebb munkaidőt akarunk a jelenben kivívni, utunkban a hadsereg. Katonaruhába bujtatott, öldöklő fegyverrel felszerelt munkástestvéreinke: küldik ellenünk, hogy ha kell bennünket. munkástestvéreiket halomra lőjjenek még akkor is, ha tudják, hogy közöttünk van az apjuk, anyjuk, vagy testvéreik. Ezt az elvet II. Vilmos német császár az újoncokhoz intézett 1912. évi beszédében oly világosan kidomborította, hogy a hadsereg rendeltetése felől tisztában lehetünk: „belső béke és rend fentartása” a tőkésék javára. Ugyancsak ezek javát szolgálja a hadsereg akkor is, amikor sztrájktröröknek és a sztrájktrörök védőinek szegődik. Hogy milyen szerepe van

a hadseregnek a munkások gazdasági harcainál, erre emlékeztethet a magyar vasutasok sztrájkja. A hadsereget mindenkor és mindenütt felhasználják a munkásság ellen, a köztársasági Swcicban épen úgy, mint a minden oroszok cárjának birodalmában.

Oroszországban az 1905. év január 22-én ezreket gyilkolt le a hadsereg olyan emberekből, kik valójában nem csináltak semmit sem. Olaszországban 1901-től kezdve 21 vérfürdőt rendeztek, míg végül is a munkások általános sztrájkjának hatása alatt a kormány Ígéretet tett, hogy többé a munkások ellen katonákat felhasználni nem szabad. Nálunk a petrozsényi bányászsztrájk alkalmával százával lettek megsebesítve az cinbeiek. És ezekhez hasonló dolgokat sokat lehetne felsorolni, de ez a néhány példa is eléggé bizonyítja, hogy a hadsereg éle mindenkor a munkások ellen irányú. A tökések érdekeik biztosítására, az emibermé-szárlástól sohasem riadnak vissza. Nekik az ember anyag olcsó, nekik néhány száz vagy ezer munkás élete nem számít. Elszomorító kép. elszomorító jelenség. A munkásság küzd, szenved, s ha csak valamit is akar javítani helyzetén, szembe találja magát a hadsereggel. Ezért kell küzdeni a hadsereg ellen.

Fel kell venni a hadsereg ellen a küzdelmet. mert ezt a mi osztályérdekünk. de az egész emberiség boldogsága is így kívánja Legyen már egyszer elég a vér és pénz áldozat, amit a hadsereg bálványa felémészt.

Egész Európában az 1910. évben 8 milliárd koronát költöttek a hadseregre s a fegyveres világbéke 4,623.000, azaz négymillió hatszázhuszonhárom ezer embert kényszerített arra, hogy a becsületes munkát oda hagyva, a semmit sem termelő, de annál többet pusztító hadseregben, fegyveres szolgálatot teljesítsen. Hogy némi fogalmat nyerjünk arról, hogy milyen arányban állanak a hadügyi kiadások a más állami kiadásokkal szemben, álljon itt néhány államra vonatkozó kimutatás, az 1911. évről.

Ausztria-Magyarország lakossága egygyüttesen 50 millió, amiből katona 395 ezer ember, összes kiadások a 3 milliárdot meghaladták s ebből az óriási összegből a hadseregre 509 millió koronát, a teljes kiadás 13'73 százalékát költöttek.

Olaszország lakossága 34 millió, amiből katona 239 ezer ember. Kiadása 2 milliárd korona, amiből a hadseregre 430 milliót, 215 százalékot költött.

Oroszország lakossága 118 millió euró-

pai és 29 millió ázsiai; ebből katona egy millió. háromszázhusz ezer ember. Kiadása évenként 6600 millió korona, amiből a hadsereg 1620 milliót, 24'5 százalékot költött.

Németország lakossága 63 millió; ebből katona 600 ezer ember. Kiadásai 8200 millió korona, amiből a katonai kiadások 1657 millió koronát. 200 százalékot tettek ki.

Franciaország lakossága 39 millió; ebből katona 610 ezer ember. Kiadása a 4000 milliót meghaladta, amiből a hadügyi kiadások 1100 milliót, 27'5 százalékot tettek ki.

Azonban a hadügyi kiadásokat évről-évre emelik, mert egyik ország hatalmasai a másik országot akarják felülmúlni. Újabb és újabb milliókat költenek a fegyverkezésre s újabb és újabb ezreket vonnak el a nép fiaiból. Az 1912. évben pl. csak Magyarországon, a hadügyi kiadások 223 millió koronát s az 1913. évben már 256 milliót tesznek ki. Panaszkodunk, hogy szegények vagyunk, hogy nincs pénzünk, pang az ipar és kereskedelem, meg van nyomorodva egész gazdasági életünk, s ugyanakkor azt látjuk, hogy a hadügyi költségek folytonos emelésére milliókat fordítanak. Munkásjóléti intézmények nincsenek, az iskolák sok helyen dűledeznek, ha ugyan egyáltalán van, de újabb kaszárnyák épülnek; a kórházak nem

elégségesek, építenek tehát ágyúgyárat. Mellékes minden más dolog, fő az, hogy a hadsereg oltárán minél többet áldozzanak, mivel ezt a „bölc” külpolitika úgy kívánja.

Mennyi kulturális intézményt, mennyi nemes gondolatot lehetne megvalósítani azokból az elpazarolt milliókból! De erre a kiváltságait féltő hatalmasok nem gondolnak, mert nekik a hadsereg életkérdés, olyan, mint az életnek a napfény. Egyedül a munkások azok, kik a hadsereg ellen valamit és mindent tehetnek.

A hadsereg legnagyobb része a munkások sorából kerül ki. a munkások járulnak hozzá filléreikkel, ha nem is közvetlen, de közvetve, a fentartásához. Ugyanis az uralkodó osztály körmönfont ravaszsággal mindenkor értette a módját annak, hogy azokat a terheket, amiket valójában neki kellene viselni, azokra hárítja, kiknek munkaerejükön kívül nincsen semmijük, tehát nincs is mit védelmezniök. A fogyasztási adó alakjában róják ki a költségeket a munkásokra. De valójában az egyenes adókat is a munkásoknak kell kiizzadni, ami újabb ok arra, hogy a hadsereg ellen a küzdelmet felvegyük.

A hadseregellenes mozgalom óriási jelentőséggel bír emberi szempontból is, mert a hadsereg történetéhez, életéhez, úgy a

múltban, mint a jelenben vér és könny tapad. Gondoljunk csak a borzalmas háborúkra. az egyes ütközetekre: szinte önkéntelenül is elérzékenyülünk, ha van bennünk egy csepp emberi érzés, szinte hallani véljük a tömegek kegyetlen küzdelmét, a borzalmas lialálhörgéseket, sóhajokat és jajokat. Ezrek és milliók pusztulnak el egy-egy ütközetben vagy háborúban olyan emberekből. kik mint ép. egészséges emberek távoztak hazulról, kik feleséget, gyermeket, szerető családi kört hagytak oda azért, hogy a mások hatalmi örületének áldozatai legyenek. Olyan emberek törnek egymásra a háborúban, kik egymást nem látták soha, kik egymásnak soha semmit nem vétettek. Hát nem borzasztó ez? Nem utálattal kell azokra még csak gondolnunk is, kik a háborút még ma is isteni berendezésnek tartják? Nem a legelvetemültebb gonosztevők azok, akik a borzalmas ember mészárlást előidéznek? Semmi kétség felőle s az ilyenek nem méltók az ember névre sem, mert alacsonyabb színvonalon állanak az állatoknál. Hazugságokkal bizonyítgatják a hadsereg és háború létjogosultságát, de az igazi okát létezésének nem merik bevallani, mert akkor vége volna uralmuknak!

A háború az összes vallási erkölcsöket

lerombolja, mivel azok, kik a háborúba kényszerítve vannak részt venni, a háborúban mái nem emberek: nincs semmi akaraterejük, nincs semmi érzékük; felülkerekedik az emberben az állat, megrészegülnek a vértől és alkoholtól. Amerre elvonulnak, útjokat vér, könny és rombolás jelzi. Igazság ez? Nem-e a legelszántabban kell küzdeni az olyan intézmény ellen, ami mind ezt lehetővé teszi? Legyünk emberek és gondolkozzunk! A háború még akkor is nyomort jelent a munkások részére, ha a mi hadseregünk kerül ki győztesen. Az árváknak, özvegyeknek, a szerető apát, a férjet nem lehet pótolni semmivel. És mennyin pusztulnak el a háborúkban?

A Napóleon háborúiban 3 millió francia és 5 millió külföldi katona pusztult el. ami kerek 8 inililó ember megsemmisülését jelent. Olyan óriási ez a szám, hogy szinte hihetetlenü hangzik. De ha tekintetbe vesszük. hogy a Napóleon hadjáratai alatt egyegy ütközetben mennyi ember hullott el. akkor egy percig sem kételkedünk. így pl. az austerlitz-i ütközetben 21 ezer ember esett el; a merangóiban 14 ezer; az asperniben 54 ezer; a jénaiban 21 ezer; az Eylan mellettiben 40 ezer; az eszlingeniben 42 ezer;

a Moszkva mellettiben 70 ezer s a vaterlooi ütközetben 60 ezer ember.

Az 1828. és az 1876—77. évi két orosz-török háború 400 ezer ember életébe került.

Az északamerikai polgárháború 1863—65-ben 656 ezer embert semmisített meg.*

A francia-mexikói háború 1866-ban 65 ezer embert kívánt.

A német-francia barátkozás 1870—71-ben 500 embert tett a föld alá.

Az osztrák-porosz háború 1866-ban megelégedett 51 ezer emberrel, de már az olasz-osztrák háború 1859-ben 300 ezer ember életét kívánta.

A krimi hadjárat 1854 -56-ban 100 ezer embert pusztított el.

A délamerikai polgárháborút 1864-ben 534 ezer ember élete bánta meg.

Az orosz-japán háború 1904—05-be csaknem egy millió ember életébe került.

Óriási áldozat, borzalmas számok. Csak egyben a néhány háborúban is 11 millió 696 ezer ember pusztáit el. hát még a többi kisebb-nagyobb háborúkban! mint az angolbúr, francia-kínai, japán-kínai stb.-ben. De nem csak háborúban szedi az ember áldozatot a hadsereg véresfogú szörnyetege, hanem béke idejében is.

Az 1907. év augusztus 15-én, Elba-

Döknitz nevű német városban történt dinamit-gyár robbanásnál meghalt 27 ember és megsebesült 50 embei; ugyancsak 1907. október 15-én Indiana amerikai állam Fontanet nevű városában történt puskapor-gyár robbanásnál meghalt 600 ember is a hadsereg áldozatainak számát szaporítja.

1908-ban, április 30-án a Pescadores szigetek mellett robbanás következtében elszüllyedt a Matuszime japán cirkáló s 300 ember meghalt.

1911. szeptember 25-én a tuoloni kikötőben a Liberté nevű francia páncélos levegőbe röpült s 204 matróz életét vesztette s 136 megsebesült.

Az 1912. év február 9-én Tebrisziben egy ágyú felrobbant, mitől viszont több melinet löveg robbant fel s 70 orosz katona meghalt.

De a hadsereg terhére, a fegyveres béke számlájára írandók azoknak az embereknek is az élete, kik öngyilkosok lesznek a kaszárnyákban. Sajnos, erre nézve újabb kimutatást nem tudtam szerezni, de ha tekintetbe vesszük, hogy a hadseregben Uralkodó szellem most sem sokkal finomabb, mint azokban az években, mint amelyekből kimutatást közlök s hogy naponkint olvashatunk katonai öngyilkosságról, bátran elmondhat-

jük, hogy ma épen annyi, ha nem több öngyilkosság történik.

A német hadseregben 1878-tól 1888-ig minden 100 ezer emberre 67 öngyilkos jutott. ami emelkedést jelent az 1829. évtől az 1834. évig terjedő öngyilkosságok számával, amikor is minden 100 ezer emberre 50 öngyilkos jutott.

A francia hadseregben az öngyilkosságok száma kevés, ott inkább megszöknek az emberek külföldre.

Az olasz hadseregben 1874-től 1889-ig minden 100 ezer emberre 40 öngyilkosság esik.

Az osztrák-magyar hadseregben az 1889. évtől az 1896. évig történt összesen 2625 öngyilkosság, 856 öngyilkossági kísérlet és 485 öncsonkítás.

Miért kell ez a sok áldozat? Miért kell az a sok vér? Kegyetlen és igazságtalan dolog ez! Emberek rendelkeznek embertársaikkal, emberek küldik embertársaikat a halálba épen úgy, mintha barmok és birkák volnának, akiket le kell mészárolni, akiket a hadseregnek, a hazának fel kell áldozni.

Az eddig elmondottak elég bizonyítékul szolgálnak, hogy a hadsereg ellen küzdeni kell minden munkásnak és minden becsületesen gondolkozó embernek. Küzdeni

kell ez ellen a szörnyeteg ellen minden alkalmas eszközzel mindaddig, míg csak létezik. Legyen már egyszer vége e sok áldozatnak, a vérnek és könnynek s az örökös rettegésnek. Romba kell dönteni azokat a régi dajka meséket, amik a bazáról és hazaszeretetről szólnak, mert a vérig zaklatott, kizsákmányolt és kiuzsorázott munkásnak hazája nincs és nem is lesz még akkor sem, ha holmi papiros jogokhoz jut. Hazájuk csak a grófoknak, hercegeknek, papoknak és a többi kiváltságosoknak van, akik csak fogyasztanak. de termelni nem termelnek semmit sem. A munkásokra nézve mindegy, hogy kinek adják el munkaerejüket, hogy magyar vagy német e az. ki még bőrét is lenyúzni szeretné. Az egyikkel épen úgy, mint a másikkal szemben, az osztályharc alapjára helyezkedik. mert a munkásságnak csak egy ellensége van s ez: a kiváltságosság.

Ne hagyják magukat a munkások hazug jelszavak által félrevezetni, hanem igyekezzenek azon, hogy mindent a maguk személyével lássanak meg és a saját agyukkal gondolkozzanak. Ne higgyék azt sem, hogy majd akkor, ha sikerül a néphadsereget megvalósítaniok, a háborút békebíróságok megakadályozhatják; amíg a tőke, a kiváltságosság a hadsereg erejére, legyen az a had-

sereg bármilyen formájú is. támaszkodhatik, addig érdekeik megvédelmezésére a hadsereget mindenkor felhasználják. A tőkének és uralomvágynak, a terjeszkedésnek és új piacok szerzésének lenne a néphadsereg is eszköze, nem pedig, mint egyes szocialista vezetők hiszik, hogy a művelődést és fejlődést védelmezné. A művelődést, fejlődést és haladást, egyedül a tudományos felvilágosító munka védelmezi és segíti elő, de nem a hadsereg.

Vigyük el tehát a hadseregellenes eszméket mindenféle: vigyük ki a falvakba a parasztság közé is. mivel az ipari munkás-ság küzdelme a parasztság támogatása nélkül keveset ér. Fel kell rázni őket abból a szellemi tudatlanságból, amiben évezredek óta lettek nevelve s be kell nekik bizonyítani a lehető legegyszerűbb szavakkal, hogy az ők érdekük az ipari, a városi munkások érdekeivel azonos. A parasztság a hadseregellenes mozgalomban oly fontos tényező, hogy ha őket ennek az eszmének és mozgalomnak nem nyerjük meg, hiába való a jövőért való minden küzdelmünk. A parasztság segítségével az ipari munkások mozgalmát vérbe folytatták, vagy ha nem is sikerülne ez. de a végső küzdelem, a társadalmi forradalom nagyon sok ember életébe

kerülne. Célunk pedig az, hogy ezt a küzdelmet minél kevesebb vér áldozattal hozzuk meg.

Be kell bizonyítani, hogy még annak a 10—20 vagy 30 holdas kis birtokosnak is érdeke a munkások hadseregellenes s általában az egész társadalmi berendezkedés elleni küzdelmét támogatni. Hiszen tudjuk jól, hogy azok a kis birtokosok alig képesek földjük termékéből megélni, mert a különféle adók felemésztik. Tehát miért ne 'küzdene' ő egy olyan világért, ahol boldog és megelégedett életet élhet, ahol munkájának teljes értékét élvezheti s nem kell adóba fizetnie!?

Ami pedig a jelent illeti, a kis gazdára nézve is mindegy, hogy kinek fizeti adóját, mert a földjét és kevés vagyonkáját úgy sem akarja elvenni senki sem. A nagybirtokosok és nagytőkések sem ettől félnek, hanem attól, hogy nem lesz olyan nagy hasznuk s nem az ők kezükben lesz a hatalom. Kiváltságaiukat féltik, kiváltságaiukat őriztetik, a nép fiaiból telő hadsereggel s hogy ezek a kiváltságok még nagyobbak legyenek, szükségük van újabb területekre, hogy amint már előbb említettem, a felesleges javaknak piacot teremtsenek és hogy adóztassanak, a jól jövedelmező hivatalokat az atyafisággal tömjék meg. b's ezért ismételten csak azt kell

mondanom, hogy ne üljön fel a hazafiaskodó jelszavaknak egyetlen munkás és elnyomott ember sem, mert ezek mind csak arra jók, hogy a munkásokban hamis érzelmeket ébresszenek fel és olyan dolgokért lelkesedjenek, amikhez valójában semmi közük. A munkások gazdasági érdeke nem vonja maga után a hadsereg szükségességét s így nincs is a háborúkra sem semmi szükség. A hadseregre és háborúkra egyedül a tőkés tremelés mellett van szükség, egyfelől a munkásokkal szemben, másfelől a más országok tőkéivel szemben.

A hadseregellenes mozgalomba a nőket is be kell vonni, mert a nők azok, kik a leendő katonákat felnevelik, tehát hivatásuknál fogva ők a mozgalom sikeressége érdekében sokat tehetnek. Ha a nők a gyermekekben nem a hazaszeretetei, hanem az emberszeretetet fejlesztik és ápolják, olyan munkát végeznek, ami a hadseregnek halálát jelenti. Az emberszeretctnél nincs nemesebb dolog a világon, mert ez magában hordja a békeszeretetet, a testvéri megértést. Az emberszerető nem törekszik hatalomra, az erőszaknak minden formáját utálja és megveti s így szükségképen ellensége a hadseregnek is. az emberiség eme legnagyobb átkának.

Ne feledkezzünk el tehát a hadseregellenes mozgalomnak a nőket megnyerni.

Tudom, hogy állításaimmal szemben nagyon sok ellenérvet igyekeznek az egyes érdekeltek felhozni, de azok mind csak olyanok lehetnek, amiket könnyen meg lehet dönteni. Akármiképes is okoskodunk, ha az igazságosság álláspontjára helyezkedünk és vaji őszinteségünk, be kell vallanunk, hogy a mai állapotok igazságtalanok s ez ellen minden embernek, de első sorban is a munkásságnak áll kötelességében küzdeni.

Minden szabadságra érett ember igyekezzen részt venni a hadseregellenes küzdelemben, hogy így könnyebbé tegye a töke és munka közötti harcot a jelenben s a jövőben pedig sikeresen lehessen megvívni a döntő küzdelmet, a társadalmi forradalmat. A jelen viszonyokkal megelégedett, hatalmukat féltők ennek bekövetkezésétől még egy idegen hatalom uralmánál is jobban rettegnek s ha a hadseregellenes mozgalom és a társadalmi forradalom nem szerveztetnék nemzetközileg, hanem csak országonkint, hazafias felbuzdulásukban attól sem riadnának vissza, hogy az országuk területét idegen katonákkal árasszák el s a forradalmat saját honfitársaiknak vérében gázoltatva elnyomják. De a hadseregellenes mozgalom

nemzetközi s nemzetközi lesz a társadalmi forradalom is. Csak erre és nem másra kell nevelni az embereket, ami azonban nálunk Magyarországon még csak most kezd történni. még csak most kezd, ha lassan is, tért hódítani.

Az, hogy ma még kevesen vagyunk, ne riasszon vissza a . küzdelemtől senkit sem. Nincs olyan mozgalom, amelyik egyszerre mint hatalmas mozgalom jelent meg. Tudjuk, hogy az elültetett tácskából is csak évek és évtizedek múlva lesz hatalmas fa.

Emberek, munkások! kik ezt a füzetet átolvastátok, jelszavatok: „egy fillért sem, egy embert sem a hadsereg számára!“ legyen és így is cselekedjeteK. Alakítsatok hadseregellenes csoportokat s ahol már ilyen van, ott a mozgalomhoz csatlakozni tartásátok kötelességeeteknek.

Egy később megjelenő füzet a hadseregellenes mozgalom eszközeit fogja ismertetni.

FELHÍVÁS!

Mindazok, kik ezt a füzetet figyelmesen átolvasták és a benne kifejtett eszmével egyetértének, amennyiben szükségét érzik egy ilyen irányú mozgalomnak erősebb alapokra helyezését, kérjük, hogy járuljanak hozzá úgy erkölcsileg, mint anyagilag egy folyóiratnak legközelebb való megindításához. Törekvésünk az legyen, hogy egyesült erővel, a tudás fáklyáját magasan lobogtatva, az erőszak hatalmát megtörjük s az embert Emberré nevelve, egy jobb világot alkossunk.

Minden küldemény (pénz, levél stb.)
Goldstein Dezső, Nagyvárad, Béthory utca
3. szám alá küldendő.

A NAGYVÁRAD NYOMDA- ÉS ÚJSÁGVÁLLÁÉ,ATA.